

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ระดับชาติ ประจำปี 2563
จัดโดย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

คณะกรรมการจัดประชุมวิชาการของสถาบัน

เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ครบรอบ 54 ปี ประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่ง และผู้มี
มีรายนามดังต่อไปนี้

ที่ปรึกษา

(1) อธิการบดี

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการจัดประชุมวิชาการของสถาบัน

(1) รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	ประธานกรรมการ
(2) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
(3) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน	กรรมการ
(4) รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	กรรมการ
(5) คณบดีคณะรัฐประศาสนศาสตร์	กรรมการ
(6) คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
(7) คณบดีคณะพัฒนาการเศรษฐกิจ	กรรมการ
(8) คณบดีคณะสถิติประยุกต์	กรรมการ
(9) คณบดีคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
(10) คณบดีคณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
(11) คณบดีคณะภาษาและการสื่อสาร	กรรมการ
(12) คณบดีคณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	กรรมการ
(13) คณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
(14) คณบดีคณะการจัดการการท่องเที่ยว	กรรมการ
(15) คณบดีคณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ	กรรมการ
(16) คณบดีวิทยาลัยนานาชาติ	กรรมการ
(17) ผู้อำนวยการสำนักสิริพัฒนา	กรรมการ
(18) ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารการพัฒนา	กรรมการ
(19) ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
(20) ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายสื่อสารองค์การและกิจการนักศึกษา	กรรมการ
(21) ผู้อำนวยการกองกลาง	กรรมการ
(22) ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา	กรรมการ
(23) ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการและเลขานุการ
(24) หัวหน้าสำนักงานเลขานุการสำนักวิจัย	ผู้ช่วยเลขานุการ

กองบรรณาธิการจัดทำรายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ ประจำปี 2563

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ศาสตราจารย์ ดร.อุดม ทุมโฆสิต

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริภัสสร วงศ์ทองดี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนพันธ์ ไส้ประกอบทรัพย์

สาขาบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วงศ์ธาดา

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ วัฒนา ณ ระนอง
2. ดร.นิเวศน์ เหมวชิรวรากร

สาขาพัฒนาการเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ ชัยศรีสวัสดิ์สุข

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ ทองภักดี
2. ดร.พิสิทธิ์ พัวพันธ์

สาขาสถิติประยุกต์ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา วิจิตรธรรมรส

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. คุณกำพล ศรีชนะรัตน์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย

สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.พิชาย รัตนติลก ณ ภูเก็ต

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ

สาขาบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ศาสตราจารย์ ดร.จำลอง โพธิ์บุญ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ ใจหาญ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบศักดิ์ วันธงไชย

สาขาภาษาและการสื่อสาร ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษมา สุวรรณรักษ์

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คุณิษฐ์ สมชนะกิจ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐกิตติ เลิศวิเศษ

สาขาพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ศาสตราจารย์ ดร.บุษยา วีรกุล

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.นงนุช เหมือนสิน
2. ดร.กริชผกา บุญเฟื่อง

สาขานิติศาสตร์ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ รัตนกุล
2. ศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต

สาขาการจัดการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.กนกกานต์ แก้วนุช

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ สุทธิสา
2. ดร.สุรัชย์ สถิตคุณารัตน์

สาขานิติศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.อุษา ปักกิ่งสี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.เมตตา วิวัฒน์านุกูล
2. รองศาสตราจารย์ แอนนา จุมพลเสถียร

วิทยาลัยนานาชาติ ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์ ดร.อาวีวรรณ ปัญญาโกเมศ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิโรจน์ บุรณศิริ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณชัย ตียะรัตนาศัย

NIDA

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ
เนื่องในโอกาสครบรอบปีที่ 54 แห่งการสถาปนา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประจำปี 2563

นวัตกรรมการบริหาร การพัฒนาเพื่อฝ่าวิกฤติ ประเทศ

Innovation of development
administration for overcoming
the national crisis

2020

เจ้าของ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

จัดทำโดย สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ที่อยู่ 118 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์ 0-2727-3300 , 0-2727-3312
โทรสาร 0-2375-8972 , 0-2374-2759
e-mail nidaconference@hotmail.com

ออกแบบปก

สำนักงาน บริษัท พี.ดับบลิว.มีเดีย (ไทยแลนด์) จำกัด
ที่อยู่ 226/104 ซอย แจ้งวัฒนะ 6 แยก 1-4 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2117-0551
โทรสาร -
e-mail pwmediathailand9@gmail.com

จัดรูปเล่มโดย บริษัท พี.ดับบลิว.มีเดีย (ไทยแลนด์) จำกัด
ปีที่เผยแพร่ กันยายน 2563

ISBN (e-book) 978-616-482-048-7

นิติศาสตร์ “นวัตกรรมทางกฎหมาย: ทิศทางที่ต้องตัดสินใจ”

- กฎอนามัยระหว่างประเทศสามารถใช้เป็นมาตรการป้องกัน 853
 ฝั่ระวัง ตรวจสอบและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศได้จริงหรือไม่ ?
 ✍ เกียรติพร อำไพ
- ความท้าทายของการปรับใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนเพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 887
 ✍ กฤษฎากร ว่องวุฒิกุล
- Business Method Patentibility: Legal Innovation for Business Enhancement 905
 ✍ วรียา ล้าเลิศ
- บทบาทของศาลรัฐธรรมนูญในการปกป้องประชาธิปไตย: ศึกษากรณี 939
 อำนาจในการยุบพรรคการเมือง
 ✍ ฌานินท์ สันตะพันธ์์
- ปัญหาในการใช้มาตรการพิเศษในการแสวงหาพยานหลักฐานในคดี 960
 ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมในรูปแบบองค์กรในประเทศไทย
 ✍ ธนเทพ เขียรประสิทธิ์
- มาตรการทางภาษีกับการจัดการปัญหาขยะพลาสติก: บทสรุปภาพรวม 977
 ✍ ประพิน นุชเปี่ยม และ รพีพงศ์ ลีม่วงษ์ทอง
- จุดจบของสิทธิส่วนบุคคลกับความเฟื่องฟูของ Big Data: 993
 ข้อจำกัดของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบริบทของ Big Data
 ✍ อัญธิกา ณ พิบูลย์
- นวัตกรรมกับการพัฒนาทิศทางในการบริหารการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทย 1010
 ✍ ธนภูมิ จันทรสว่าง

การจัดการการท่องเที่ยว “Tourism and Hospitality Innovation”

- แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ จากการแข่งขันประสพการณ์ 1034
 นักท่องเที่ยว ในพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน
 ✍ โชคชัย สุเวชวัฒนกุล และ ชีนนภา นิลสนธิ
- นวัตกรรมการเพิ่มรายรับทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย 1048
 ✍ รักษ์พงศ์ วงศาโรจน์ และ นรินทร์สิริ เชียงพันธ์์
- นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เพื่อสื่อความหมาย 1061
 ตามแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 ✍ สุมาลี นันทศิริพล วัชระ เชียงกุล ธนวัฒน์ ตันติพิณชัยกุล และชลวัชร ประवालปัทมกุล
- อัตลักษณ์ชนมไทยพื้นบ้านโบราณเพื่อส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี 1073
 ✍ นพรัตน์ บุญเพียรผล และ บุชริน วงศ์วิวัฒนา

อัตลักษณ์ขนมไทยพื้นบ้านโบราณเพื่อส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกจังหวัดเพชรบุรี

นพรัตน์ บุญเพียรผล*

บุษริน วงศ์วิวัฒนา**

บทคัดย่อ

ขนมไทยพื้นบ้านโบราณเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ที่แสดงออกถึงคุณลักษณะเฉพาะประจำท้องถิ่น อีกทั้งขนมไทยพื้นบ้านบางประเภทยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่หายาก ดังตัวอย่างของจังหวัดเพชรบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ ๆ มีการผลิตและจำหน่ายขนมไทยพื้นบ้านโบราณอย่างยาวนานและมีชื่อเสียงดังคำขวัญประจำจังหวัด ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาถึงคุณลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้านโบราณในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจถึงคุณลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้านโบราณทั้งในมุมมองที่มาของผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบ รวมถึงการนำเสนอขายในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในจังหวัดเพชรบุรีที่มีการนำเอาขนมไทยพื้นบ้านโบราณจัดจำหน่ายในรูปแบบของสินค้าของที่ระลึก

ผลจากการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการจำหน่ายของที่ระลึกส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจำหน่ายขนมไทยพื้นบ้านโบราณ ดังนี้ 1) วัตถุดิบสำหรับขนมไทยพื้นบ้านซึ่งเป็นสิ่งที่หายากและมีอยู่เฉพาะจังหวัดเพชรบุรีเท่านั้นและซึ่งส่งผลกระทบต่อรสชาติของขนมไทย 2) กระบวนการผลิตและกรรมวิธีในการผลิตมีลักษณะเฉพาะและเป็นการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น 3) ราคาขายหากเปรียบเทียบกับสินค้าอื่น ๆ ที่เป็นของที่ระลึกถือว่ามีความเหมาะสมและง่ายต่อลูกค้าหรือผู้บริโภคในการซื้อและ 4) สถานที่จัดจำหน่าย ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณมีความเหมาะสมสำหรับร้านจำหน่ายของที่ระลึกหรือของฝาก

* คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

เลขที่ 1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

อีเมล : furnmba@hotmail.com

** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

เลขที่ 1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

อีเมล : busarin24@hotmail.com

ซึ่งง่ายทั้งต่อลูกค้าและผู้ขายในการจัดจำหน่ายทำให้มีความสะดวกและยังช่วยการขายสินค้าที่ระลึกประเภทอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นขนมไทยพื้นบ้านโบราณจึงถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและสามารถดำเนินการต่อยอดเพื่อส่งเสริมให้มีการจัดจำหน่ายในร้านจำหน่ายของที่ระลึกได้ ทั้งนี้ภายใต้การวิจัยดังกล่าวนี้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อการสร้างแนวทางจัดการขนมไทยพื้นบ้านโบราณเพื่อส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกจังหวัดเพชรบุรี

คำสำคัญ: อัตลักษณ์, ขนมไทยพื้นบ้านโบราณ, ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก

The Uniqueness of Traditional Thai Desserts for Souvenir Business in Phetchaburi

Nopparat Boonpienpon *

Busarin Wongwiwattana**

Abstract

Traditional Thai desserts are one of product that present with a uniqueness at local, moreover, these desserts are very rare in term of raw material and taste. Phetchaburi is one of the special provinces where produce lot of Traditional Thai desserts for long time back as mentioning their provincial slogan. Therefore, this research has emphasized on the study special characteristic and the uniqueness of Traditional Thai desserts in Phetchaburi as a product for souvenir business. In order to understand this uniqueness clearly, the concentration would be on product and raw material along with how to present it in souvenir business properly. The qualitative research method was applied with an in-depth interview in order to get a real data from those entrepreneurs or related position in souvenir business in Phetchaburi.

---

* Faculty of Management Science Silpakorn University, Petchaburi IT Campus
No. 1, Village No. 3, Sam Phraya Sub-district, Cha-am District, Petchaburi Province 76120
E-mail : furnmba@hotmail.com

** Faculty of Management Science Silpakorn University, Petchaburi IT Campus
No. 1, Village No. 3, Sam Phraya Sub-district, Cha-am District, Petchaburi Province 76120
E-mail : furnmba@hotmail.com

The result of this study found that most entrepreneurs and manager have agreed on the significance of Traditional Thai desserts as a unique product where could present and distribute in souvenir business which could categories the uniqueness in various aspects as following: 1) Raw material of Traditional Thai desserts as rare and available only in Phetchburi and this also reflected to the taste of desserts as well, 2) The production process and method have a uniqueness way of their cooking method where was inherit from generations to generations. 3) Price of Traditional Thai desserts in souvenir business, Phetchburi was comparative and attractiveness due to the ease of raw material and 4) Place of distribution of Traditional Thai desserts in souvenir business, which convenience and easy for tourist to be accessed and consumed. Therefore, it could be concluded that Traditional Thai desserts are essentially and ease to promote at souvenir business according to the main purpose of this study which was to provide the guideline for Traditional Thai desserts for souvenir business in Phetchburi.

Key word: Uniqueness, Traditional Thai Desserts, Souvenir Business

1. บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีเป็นขนมไทยที่ได้รับความนิยมมาอย่างยาวนานและจัดเป็นผลิตภัณฑ์หลักของจังหวัดดังปรากฏในคำขวัญประจำจังหวัดเพชรบุรีที่ว่า ‘เขาวังคู่บ้าน ขนมหวานเมืองพระเลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม’ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี, 2562) ในขณะเดียวกันเมื่อศึกษาเชิงลึกพบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีเป็นขนมไทยที่มีลักษณะเฉพาะโดยเป็นขนมที่มีประวัติกรรมวิธีการผลิตและต้นกำเนิดจากในวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งขนมไทยพื้นโบราณดังกล่าวยังมีโอกาสได้ขึ้นโต๊ะเสวยมาแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากรสชาติที่กลมกล่อม วัตถุดิบที่มีลักษณะเฉพาะประจำท้องถิ่น และกรรมวิธีการผลิตที่ได้รับการสืบทอดจากวัง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนบ่งบอกถึงความโดดเด่นและลักษณะพิเศษของขนมไทยดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีได้รับการจัดอันดับ 1 ใน 10 ของจังหวัดเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในด้านเมืองแห่งตาลโตนด จากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ได้ ทั้งนี้ตาลโตนดซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักของการผลิตขนมไทยพื้นบ้านโบราณ ประจำจังหวัดโดยถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของการนำเอาผลผลิตที่มีในชุมชนมาสร้างมูลค่าเพิ่มและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างประโยชน์อย่างมหาศาลแก่จังหวัด ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของรายได้ เศรษฐกิจ การจ้างงาน สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงโอกาสต่าง ๆ ที่เกิดกับจังหวัดเพชรบุรี

นอกจากนี้ยังพบว่าภายใต้แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ.2560 – 2564 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พบว่านโยบายที่สำคัญของรัฐบาล คือ การมุ่งสร้างโอกาสและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประจำท้องถิ่นเพื่อเป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะประจำท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อสร้างเป็นสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP (One Tambon One Product) (คม ชัด ลึก. ข่าวเศรษฐกิจ. 2560, น.1) ทั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ การใช้วัตถุดิบที่มาจากท้องถิ่นอย่างแท้จริง ความสามารถในการผลิตสินค้าที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนและลูกค้ากลุ่มเป้าหมายได้ อีกทั้งยังสามารถนำมาต่อยอดและเพิ่มมูลค่าของขนมไทยพื้นบ้านโบราณทั้งกับลูกค้าทั่วไปและลูกค้ากลุ่มใหม่ เช่น นักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นหรือนักท่องเที่ยวนานาชาติได้ ปัจจุบันจังหวัดเพชรบุรีเริ่มได้รับความนิยมและจัดอันดับว่าเป็นกลุ่มจังหวัดเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ทั้งนี้จากทรัพยากรทางธรรมชาติที่น่าสนใจ เช่น ทะเล ภูเขา น้ำตก สภาพอากาศ สภาพสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงอาหารการกิน และขนมไทยพื้นบ้านโบราณ นอกจากนี้ยังพบว่าโดยลักษณะทางกายภาพและการเดินทางเป็นหนึ่งในปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้จังหวัดเพชรบุรีมีความเหมาะสมแก่การเดินทางท่องเที่ยว ดังจากตัวอย่างที่จังหวัดเพชรบุรีเองเป็นจังหวัดที่มีโอกาสเป็นที่ตั้งของพระราชวังของกษัตริย์ถึงสามพระองค์ ไม่ว่าจะเป็นพระราชวังพระนครคีรี ในรัชกาลที่ 4 พระรามราชนิเวศน์หรือพระราชวังบ้านปืนใน รัชกาลที่ 5 และ พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน ในรัชกาลที่ 6 ตามลำดับ เป็นต้น จึงถือได้ว่าจังหวัดเพชรบุรีจึงเป็นจังหวัดที่มีความเหมาะสมกับการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัด

หนึ่งของประเทศไทยซึ่งสอดคล้องกับการเติบโตกับตัวเลขของการเติบโตของนักท่องเที่ยว โดยพบสถิติด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีที่น่าสนใจว่าในปี พ.ศ. 2561 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติสูงถึง 9,064,619 คน คิดเป็นรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวถึง 31,652.99 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 7.61 เปอร์เซ็นต์ (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) และจากข้อมูลดังกล่าวถือว่าจังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพ เหมาะกับการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้การท่องเที่ยวของจังหวัดมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อันนำมาซึ่งประโยชน์ในภาพรวมทั้งกับจังหวัดและประเทศไทย

ดังนั้นเมื่อพบว่าทั้งจังหวัดเพชรบุรีซึ่งมีความพร้อมต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จังหวัดเพชรบุรีเองมีทรัพยากรที่สำคัญ เช่นชนมไทยพื้นบ้านโบราณ ซึ่งจัดเป็นสัญลักษณ์ประจำท้องถิ่นประจำจังหวัด ประเด็นที่สำคัญต่อมา คือ การสร้างโอกาสหรือหาความเชื่อมโยงให้เกิดกับทรัพยากรที่มีอยู่กับศักยภาพที่พร้อมกับการเติบโต ดังนั้นหากผู้ประกอบการหรือบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวมีความเข้าใจในเรื่องของชนมไทยพื้นบ้านโบราณควบคู่กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวก็จะเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีแบบเป็นภาพรวมทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยังเป็นการช่วยกันรักษาภูมิปัญญาหรือความรู้ด้านชนมไทยพื้นบ้านโบราณประจำจังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้โดยหนึ่งในภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ และสามารถเชื่อมโยงคู่กับชนมไทยพื้นบ้านโบราณ คือ ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ซึ่งที่ผ่านมาพบว่าภาพของการจำหน่ายของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวอาจมีหลากหลายและคละเคล้ากันไปทั้งของที่ระลึกในรูปแบบสินค้าเพื่อการอุปโภค เพื่อการบริโภคเท่านั้น โดยปราศจากภาพของการนำเสนอความเป็นจังหวัดเพชรบุรีหรือผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดที่ชัดเจนมากนัก ดังนั้นผู้ประกอบการเองควรตระหนักในความสำคัญของลักษณะเฉพาะประจำถิ่นเพื่อสร้างโอกาสการเติบโตทางธุรกิจและถือเป็นหนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จแบบเป็นภาพรวมทั้งธุรกิจ ชุมชนและสังคมสามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้ อีกทั้งยังอาจเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้เกิดแก่ธุรกิจดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการสร้างลักษณะเฉพาะของสินค้าเพื่อเป็นหนึ่งสิ่งดึงดูดใจแก่ลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังจังหวัดเพชรบุรีอีกช่องทางหนึ่ง

จากความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นในข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรที่จะมีการศึกษาอัตลักษณ์ชนมไทยพื้นบ้านโบราณเพื่อส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาในท้องถิ่น จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชนมไทยพื้นบ้านโบราณ เพื่อกระตุ้นความสนใจและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้ โดยหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่กลุ่มผู้ประกอบการชนมไทยพื้นบ้านโบราณ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ชนมไทยพื้นบ้านโบราณ โดยสามารถส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในจังหวัด ให้เป็นที่รู้จักสู่ตลาดสากล

2. วัตถุประสงค์

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นลักษณะเฉพาะของชนมไทยพื้นบ้านโบราณสำหรับธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถอธิบายถึงคุณลักษณะเฉพาะของชนมไทยพื้นบ้านโบราณในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี ที่สามารถส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในจังหวัดได้

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อัตลักษณ์ชนมไทยพื้นบ้านโบราณเพื่อส่งเสริมธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล (Key informants) โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในจังหวัดเพชรบุรี ที่มีการนำเอาชนมไทยพื้นบ้านโบราณของจังหวัดเพชรบุรีมานำเสนอขายแก่ลูกค้าภายในธุรกิจของตน จำนวน 6 รายซึ่งมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ เป็นผู้บริหารหรือผู้จัดการที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งงานดังกล่าวมากกว่า 5 ปี ลักษณะของการทำงานมีความเกี่ยวข้องในงานด้านการบริหารจัดการร้านในภาพรวม หรืองานด้านกระบวนการผลิต การคิดสรรผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หรืองานด้านการขายชนมไทยพื้นบ้านโบราณสำหรับธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ตามลำดับ โดยมีลักษณะของการสัมภาษณ์ในมุมมองของผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ดำเนินงานด้านธุรกิจจัดจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญของคุณลักษณะเฉพาะของชนมไทยพื้นบ้านโบราณในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีเพื่อส่งเสริมการดำเนินทางธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกได้ ทั้งนี้การสร้างแบบสัมภาษณ์มาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความสอดคล้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด โดยประเด็นคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารหรือผู้จัดการในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในจังหวัดเพชรบุรีและมีการจำหน่ายชนมไทยพื้นบ้านโบราณเป็นสินค้าส่วนหนึ่งของธุรกิจ โดยมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งงานดังกล่าวมากกว่า 5 ปี จำนวนทั้งสิ้น 6 ราย ทั้งนี้ในระหว่างการสัมภาษณ์มีการบันทึกเสียงและการจดบันทึก จากนั้นดำเนินการถอดบทสัมภาษณ์ คัดเลือกข้อความ รวมถึงประเด็นสำคัญเพื่อนำเอามาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ กระบวนการจัดการข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์ตามกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์ในประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ (Major Theme) จากนั้นนำเอาประเด็นสำคัญเหล่านั้นมาแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub Theme) และหัวข้อย่อย (Categories) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมประเด็นที่สำคัญจนถึงประเด็นย่อย จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ตีความและนำเสนอในเชิงพรรณนาตามลำดับ

4. ผลการศึกษาหรือผลของการวิจัย

ทั้งนี้จากการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลโดยเรียงลำดับการนำเสนอต่อไปนี้

ลักษณะของการดำเนินธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในจังหวัดเพชรบุรี

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ภาพรวมของการดำเนินธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นไปในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ การจำหน่ายของที่ระลึกแก่ลูกค้า ผู้เดินทางหรือนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยสินค้าที่นำมาขายเป็นสินค้าที่สะท้อนและแสดงถึงลักษณะเฉพาะประจำท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกันว่าสินค้าของที่ระลึกในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีโดยมากสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้ คือ ประเภทแรก คือ สินค้าที่ระลึกมีวัตถุประสงค์เพื่อการอุปโภค เพื่อการใช้สอยและเพื่องานตกแต่งเป็นเครื่องประดับ เช่น พวงกุญแจ ผลิตภัณฑ์จากพืชและสัตว์ ไม้กวาดบ้าน กระจก กระจ่างจากต้นตาล ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ เสื้อผ้าเครื่องนุ่มห่ม เป็นต้น และ ประเภทที่สอง คือ สินค้าที่ระลึกมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภค โดยเป็นของที่หายากหรืออาจมีประจำท้องถิ่นในเพชรบุรีเท่านั้น เช่น ขนมไทยเมืองเพชร น้ำตาลโตนด ชมพู่ มะม่วงหรือผักผลไม้ประจำฤดูกาล และอาหารพื้นเมืองเพชรบุรี เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันเมื่อสอบถามในเรื่องของลูกค้า กลุ่มเป้าหมาย พบว่าโดยมากลูกค้ากลุ่มเป้าหมายของธุรกิจมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่สนใจจะซื้อสินค้าของที่ระลึกในช่วงระหว่างทางที่กำลังจะเดินทางกลับ และลูกค้าเหล่านี้บางส่วนเป็นประชาชนทั่วไป บางส่วนเป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งเดินทางทั้งในรูปแบบเดี่ยวและหมู่คณะ ซึ่งนิยมเดินทางมาในช่วงวันที่แตกต่างกัน โดยหากเป็นลูกค้าชาวไทยนิยมเดินทางมาในช่วงหยุดสุดสัปดาห์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เช่น วันเสาร์หรือวันอาทิตย์ เป็นต้น ในขณะที่ลูกค้าชาวต่างชาตินิยมเดินทางมาในช่วงวันธรรมดา แต่อาจมีลักษณะที่แตกต่างกัน คือ ลูกค้าชาวต่างชาติที่เดินทางแบบเดี่ยวมักมาในรูปแบบครอบครัว หรือกลุ่มเพื่อนฝูงซึ่งเดินทางมาคนเดียวแบบส่วนบุคคลนิยมเดินทางมาในทุก ๆ วัน และหากเป็นลูกค้าชาวต่างชาติที่เดินทางมาแบบกลุ่ม โดยมากมักมีผู้นำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์เป็นผู้ดูแลซึ่งโดยมากนิยมติดต่อกับทางร้าน (ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก) มาก่อนล่วงหน้าทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าเมื่อเดินทางมาถึงร้านจะได้อำนวยความสะดวกแก่ลูกค้ากลุ่มเหล่านั้นเนื่องจากบางครั้งเป็นคณะที่เดินทางมากจำนวนมาก เป็นต้น

ต่อมาเมื่อสอบถามในเรื่องของการดำเนินงานทางธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกัน คือ สินค้าที่ได้รับความนิยมในการจัดจำหน่ายเป็นของที่ระลึกภายในร้าน คือ สินค้าประเภทอาหารและขนมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขนมไทยที่เป็นขนมหวานเมืองเพชรบุรี คือ ขนมไทยที่มีลักษณะเป็นขนมพื้นบ้านแบบโบราณ ประจำท้องถิ่น และขนมบางอย่างอาจไม่สามารถหาซื้อได้จากที่อื่น ๆ หรือ แม้จะหาได้จากที่อื่นรสชาติ ความอร่อยอาจแตกต่างออกไป ไม่อร่อยเท่ากับซื้อจากร้านจำหน่ายของที่ระลึกในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี อาทิ ขนมหม้อแกง (ขนมกุ่มกมาส) ขนมโตนดทอด หรือ ขนมจาวตาล ขนมทองหยิบทองหยอด และขนมฝอยทองแห้ง เป็นต้น ดังนั้นในภาพรวมจึงสามารถสรุปได้ว่าการดำเนินธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ในจังหวัดเพชรบุรีได้รับความนิยมเป็นอย่างมากทั้งกับลูกค้าชาวไทยและ

ต่างชาติโดยพบว่าสินค้าที่ขายดีส่วนใหญ่ของทางธุรกิจ คือ สินค้าของที่ระลึกประเภทเพื่อการบริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สินค้าที่เป็นขนมไทยพื้นบ้านโบราณ ในจังหวัดเพชรบุรีเท่านั้น

คุณลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้าน โบราณเพื่อธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในเรื่องของคุณลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้าน ที่จัดจำหน่ายในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี พบว่าทางร้านหรือธุรกิจโดยมากให้ความสำคัญในเรื่องของสินค้าที่นำมาขายควบคู่กระบวนการดำเนินงานทางธุรกิจโดยสามารถแบ่งประเด็นสำคัญของคุณลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้านในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกของตนได้ 4 คุณลักษณะ ดังนี้

1. คุณลักษณะเฉพาะในเรื่องวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ของขนมไทยพื้นบ้านโบราณ พบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีเป็นขนมที่มีลักษณะเฉพาะ มีความโดดเด่นทั้งในเรื่องของประวัติที่มาความสำคัญของขนมไทยแต่ละชนิด ในขณะที่เดียวกันขนมไทยดังกล่าวยังมีความโดดเด่นในเรื่องของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ที่นำมาผลิตเป็นขนมไทยเหล่านั้น กล่าวคือ วัตถุดิบส่วนใหญ่ของขนมไทยเป็นสิ่งที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และเป็นวัตถุดิบที่หายากเนื่องจากหากหาได้จากที่อื่นนั้น รสชาติอาจแตกต่างกันออกไป เช่น วัตถุดิบที่มาจากต้นตาล ซึ่งต้นตาลเมืองเพชร เป็นต้นตาลที่มีลักษณะเฉพาะในเรื่องของพื้นที่การปลูก ลักษณะทางภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แหล่งต้นน้ำ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้ขนมไทยพื้นบ้านโบราณ เพชรบุรีมีรสชาติที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ ทั้งในเรื่องของรสชาติและเนื้อสัมผัสของขนมไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องของลักษณะเฉพาะหรืออัตลักษณ์ ที่หมายความถึง คุณลักษณะเฉพาะตัวบ่งชี้ลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคมหรือชุมชนนั้น ๆ ที่มีลักษณะจำเพาะแตกต่าง ไม่เหมือนใครและแสดงถึงความเป็นตัวตนของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ (Edward T. Hall อ้างถึงใน ศิรินาถ ปิ่นทองพันธุ์, 2546) เช่นเดียวกันขนมไทยพื้นบ้านโบราณเพชรบุรี นอกจากนี้คุณลักษณะเฉพาะที่สำคัญอีกประการของขนมไทยพื้นบ้านโบราณ คือ การนำเสนอขนมไทยเป็นผลิตภัณฑ์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งอาจหายากในพื้นที่อื่น ๆ เช่น กลุ่มขนมตาล ขนมโดนดทอดหรือขนมหม้อแกงที่มีรสชาติหรือน้ำตาลที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ ในขณะที่รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ภายในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญที่ดึงดูดใจลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับขนมไทยที่ง่ายต่อการพกพา หรือกับการเดินทางไกล การเก็บรักษาและสามารถนำไปเป็นของฝาก ของที่ระลึกแก่บุคคลที่รักได้อย่างสวยงาม

2. คุณลักษณะเฉพาะในเรื่องกระบวนการผลิตและกรรมวิธีการผลิต พบว่า ขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีมีกรรมวิธีและกระบวนการผลิตขนมที่มีรูปแบบของการสืบทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาจากผู้เฒ่าผู้แก่หรือจากบรรพบุรุษหรือจากผู้รู้ในวัง และยังมีโอกาสได้รับเสนอขึ้นโต๊ะเสวยแก่พระมหากษัตริย์ไทยหลายพระองค์ ดังจะพบว่าธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกบางร้านมีประวัติที่มาโดยสืบทอดจากบรรพบุรุษซึ่งเป็นผู้ที่เคยทำงานในวังมาก่อน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่ากระบวนการเก็บและนำวัตถุดิบมาใช้ของขนมเหล่านี้ยังมีคุณลักษณะเฉพาะ เช่น ผลผลิตที่เกิดจากต้นตาลต้องทำการเก็บในช่วงช่วงมืดก่อนพระอาทิตย์ขึ้นทั้งนี้เนื่องจากแสงแดดมีผลต่อรสชาติของผลผลิตที่เกิดจากต้นตาลได้ ทั้งนี้พบว่าธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกบางร้านยังมีรูปแบบของการนำเสนอกรรมวิธีและกระบวนการผลิตแก่ลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าได้มีโอกาสเยี่ยมชม

ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหนึ่งแก่ลูกค้าที่สามารถสร้างความเชื่อมั่น ความสะอาด สุขอนามัยตั้งแต่กระบวนการผลิต จนกระทั่งกระบวนการจัดและส่งมอบขนมไทยพื้นบ้านโบราณแก่ลูกค้า เป็นต้น

3. คุณลักษณะเฉพาะในเรื่องราคาขาย พบว่าราคาขายของขนมไทยพื้นบ้านโบราณในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรีมีคุณลักษณะที่เฉพาะ คือ ราคาสมเหตุสมผลและมีความคุ้มค่ากับขนมไทยที่ได้รับทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากวัตถุดิบและกระบวนการผลิตในท้องถิ่นที่สามารถเอื้อให้ราคาต้นทุนของทั้งวัตถุดิบและแรงงานไม่ได้สูงมากนัก เนื่องจากวัตถุดิบเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการตั้งราคาขายในมุมมองของการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ โดยกรมส่งเสริม

อุตสาหกรรมที่ว่าในรูปแบบของการตั้งราคาขายแบบตามแนวภูมิศาสตร์ (Geographical Pricing) ซึ่งเป็นการตั้งราคาขายด้วยการคำนึงถึงต้นทุนที่มาจากแหล่งที่มาของวัตถุดิบ ค่าขนส่ง เป็นต้น (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2563) ในส่วนของแรงงานพบว่าส่วนใหญ่ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะของการประกอบการแบบครอบครัวอย่างมีระบบ ดังเช่นการที่บางร้านได้รับมาตรฐานในเรื่องสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตอาหาร หรือ GMP (Good Manufacturing Practice) และ ระบบการ จัดการคุณภาพด้านความปลอดภัย หรือ HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point) เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เปรียบเสมือนเครื่องหมายที่แสดงถึงมาตรฐานและรับประกันในเรื่องของความสะอาด ถูกหลักอนามัยและความปลอดภัยตั้งแต่กระบวนการผลิต เป็นต้น

4. คุณลักษณะเฉพาะในเรื่องสถานที่จัดจำหน่ายหรือทำเลที่ตั้งของธุรกิจ พบว่าในภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้จัดการหรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีแนวทางของการจัดการเรื่องสถานที่จัดจำหน่ายที่สอดคล้องกับลักษณะของขนมไทยพื้นบ้านโบราณ โดยขนมไทยมีทั้งประเภทที่มีลักษณะเป็นของสดและสามารถเก็บไว้ได้นาน ดังนั้นคุณลักษณะเฉพาะในเรื่องช่องทางหรือสถานที่จัดจำหน่ายสามารถแบ่งออกเป็น 2 มุมมองที่สำคัญ ดังนี้ ในมุมมองแรก คือ สถานที่จัดจำหน่ายโดยมากของธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกนั้นมีสถานที่ตั้งร้านอยู่ในที่ชุมชน สถานที่ท่องเที่ยวหรือจุดพักรถสำหรับลูกค้า อาทิ สถานที่ตั้งร้านอยู่ในถนนเส้นหลักที่ลูกค้าต้องเดินทางกลับกรุงเทพฯ ฯ หรือสถานที่อยู่ใกล้ทะเล ใกล้สถานีเติมน้ำมันหรือแม้แต่จุดพักรถ เป็นต้น และในมุมมองที่สอง คือ การมีช่องทางการจัดจำหน่ายและร้านค้าอย่างหลากหลายเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าในการแวะซื้อ เช่น การสร้างสาขาของร้านมากกว่า 1 สาขาตามสถานที่ ๆ น่าสนใจ หรือ การมีบริการส่งยังสถานที่พักหรือโรงแรมของลูกค้า (แล้วแต่กรณีที่ตกลงกันล่วงหน้า) หรือ การสร้างป้ายบอกทางตามสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้ง่ายแก่ลูกค้าในการเดินทาง เช่น บนถนนทางหลวง หรือป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น หรือการสร้างช่องทางให้ลูกค้าสามารถติดต่อล่วงหน้าหรือตรวจสอบขนมไทยพื้นบ้านโบราณที่ต้องการเป็นพิเศษ เนื่องจากลูกค้าบางกลุ่มเดินทางมาเพื่อต้องการขนมไทยบางชนิดและบางครั้งอาจมีความต้องการในปริมาณที่มาก เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเอื้ออำนวยและเปิดโอกาสเพื่อธุรกิจสามารถเข้าถึงลูกค้าได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีความสำคัญทั้งในมุมมองของผลิตที่ส่งผลต่อผู้บริโภค ในขณะที่เดียวกันยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมและถือเป็นการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์ประจำพื้นที่หรือท้องถิ่นนั้น ๆ ควบคู่กับความสามารถในการผลิตและสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ดังกล่าวด้วยการนำเสนอขายในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกหรือร้านของฝาก ซึ่งเป็นธุรกิจหนึ่งในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ขนมไทยพื้นบ้านโบราณ เพชรบุรียังเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณลักษณะเฉพาะไม่ว่าจะเป็นในเรื่องวัตถุดิบ กระบวนการและกรรมวิธีการผลิตหรือรูปแบบของการนำเสนอขาย ประจำธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จึงสามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้านโบราณเพื่อสนับสนุนธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกได้ดังนี้

ด้านที่หนึ่ง ด้านวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ของขนมไทยพื้นบ้านโบราณ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงที่มา ความสำคัญและลักษณะเฉพาะของวัตถุดิบประจำถิ่น เช่น น้ำตาล แป้ง หรือพืชผลไม้ประจำท้องถิ่นที่มีรสชาติเฉพาะทั้งนี้เนื่องจากสภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศและลักษณะของการปลูกที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ของขนมไทยพื้นบ้านโบราณมีความเป็นเอกลักษณ์ทั้งในเรื่องของรูปลักษณะของผลผลิต รสชาติ และปริมาณที่ส่งผลกระทบต่อราคาต้นทุนการผลิตได้ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันพบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณมีความเหมาะสมในการจัดวางภายในธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกเนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถรับประทานได้โดยง่าย การนำเสนอเป็นชิ้นขนาดพอดีคำหรือมีรูปแบบการบรรจุที่สามารถรับประทานได้ง่าย สะดวกทั้งกับการรับประทานเองและซื้อเป็นของฝากหรือของที่ระลึกได้

ด้านที่สอง ด้านกระบวนการผลิตและกรรมวิธีการผลิตขนมไทยพื้นบ้านโบราณ ประจำจังหวัดเพชรบุรี โดยพบว่าเป็นลักษณะของกรรมวิธีการผลิตที่มีการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น หมายถึง การมีวิธีการผลิตที่ได้มาจากผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้สูงอายุหรือบรรพบุรุษ ในจังหวัดเพชรบุรีซึ่งมีประวัติที่มาในเรื่องของขนมไทยพื้นบ้านโบราณที่ชัดเจนและแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ โดยรอบ

ด้านที่สาม ด้านราคาขายของขนมไทยพื้นบ้านโบราณภายในร้านจำหน่ายของที่ระลึก จังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีราคาต่ำกว่าในพื้นที่อื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบในเชิงคุณภาพของสินค้ากับราคาพบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณที่จำหน่ายในร้านจำหน่ายของที่ระลึก พื้นที่เพชรบุรี มีราคาที่ย่อมเยากว่าเงินที่จ่ายไป ทั้งนี้สืบเนื่องจากต้นทุนทางการผลิตและกระบวนการผลิตที่ช่วยธุรกิจสามารถจัดการกับเรื่องของราคาได้ง่ายขึ้น

ด้านที่สี่ ด้านสถานที่จัดจำหน่ายหรือทำเลที่ตั้งของธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก ในจังหวัดเพชรบุรีมีสถานที่ตั้งในพื้นที่ ๆ สะดวกต่อการเดินทาง เข้าถึง รวมทั้งมีป้ายบอกทาง อีกทั้งในเชิงพื้นที่พบว่าสถานที่ตั้งของธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกมักอยู่ในตัวจังหวัด ไม่ห่างไกลจากสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก และบางครั้งยังอยู่ในพื้นที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางแวะผ่านเพื่อซื้อสินค้าได้อย่างสะดวกสบาย เนื่องจากด้วยสภาพทางกายภาพของสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้การนำเอาขนมไทยพื้นบ้านโบราณจำหน่ายภายในร้าน

จำหน่ายของที่ระลึกยังถือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการซื้อหาของที่ระลึกในลักษณะของฝากที่สามารถรับประทานได้เองและยังสามารถซื้อไปฝากแก่บุคคลทั่วไปเพื่อเป็นของที่ระลึกได้

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะเฉพาะของขนมไทยพื้นบ้านโบราณ จังหวัดเพชรบุรีพบว่ามีความเหมาะสมและสามารถส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกได้ในมุมมองของผู้ประกอบการหรือผู้จัดการธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก โดยพบว่าขนมไทยพื้นบ้านโบราณมีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะง่ายและสะดวกต่อพกพาและการรับประทาน ในขณะเดียวกันขนมไทยพื้นบ้านโบราณบางประเภทยังสามารถจัดเก็บได้นานโดยกรรมวิธีการผลิตทำให้สามารถเก็บไว้รับประทานต่อหรือซื้อเป็นของฝากแก่บุคคลทั่วไปได้ ควบคู่กับบรรจุภัณฑ์ที่ง่ายต่อการขนส่งและเก็บรักษา จึงทำให้ปัจจุบันขนมไทยพื้นบ้านโบราณถือเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของจังหวัดเพชรบุรีที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อหาได้จากร้านจำหน่ายของที่ระลึกทั่วไป

6. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2560). ส่วนพัฒนายุทธศาสตร์สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กฤติกา สายณะรัตรชัย. (2560). แนวทางการพัฒนาส่วนประสมทางการตลาดของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยวชาวยุโรปและเอเชียในกรุงเทพมหานคร. วารสารกระแสวัฒนธรรม, 18(33), หน้า 43-55.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. (20 มีนาคม 2562). ข้อมูลจังหวัดเพชรบุรี. สืบค้นจาก <http://www.phetchaburi.go.th/phet2/CODE/main#5>
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). สถานการณ์การท่องเที่ยวรายจังหวัด 2561. กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. กรุงเทพฯ : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- ขจรศักดิ์ จ้อยศรีเกตุ. (2559). การออกแบบขนมไทยและอัตลักษณ์ของแบรนด์เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมการให้ของไทย. ปริญญาานิพนธ์ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ, มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- นุชฤดี รุ่ยใหม่ และ คณະ. (2558). สืบสานและอนุรักษ์ขนมพื้นเมืองหายากของจังหวัดปัตตานี: กรณีศึกษาชุมชนปยุต อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี. วารสารสารสนเทศ, 14, หน้า 35-43.
- ศิรินาถ ปิ่นทองพันธุ์. (2546). การรับรู้และการสื่อสารในการแสดงอัตลักษณ์ความเป็นชาวดัตช์ ของนักศึกษาภาคใต้ในกรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย/กรุงเทพฯ.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (30 มีนาคม 2562). พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. สืบค้นจาก <http://www.royin.go.th/dictionary/>
- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (12 ตุลาคม 2562). การยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP สู่อุตสาหกรรม. สืบค้นจาก <http://cddcenter.cdd.go.th>.

คม ชัด ลึก. ข่าวเศรษฐกิจ.(15 ตุลาคม 2562). พช. สนองนโยบายโอทอปสร้างชาติ. สืบค้นจาก

<http://www.komchadluek.net/news/economic/265231>

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (15 เมษายน 2563). กลยุทธ์และแนวทางการตั้งราคา. สืบค้นจาก

<https://bsc.dip.go.th/th/category/2017-10-27-07-51-56/2017-11-09-09-12-47>

Danielle M., L. (2007). EIFFEL Tower Key Chains and Other Pieces of Reality: The Philosophy of Souvenirs. *Philosophical Forum*, 38(3), หน้า 271-287.

Deeti, V. (2019). **5 Main Components of a Better Tourism Product**. July 01, 2019. Retrieved from <http://www.shareyouressays.com/knowledge/5-main-components-of-a-better-tourism-product/93564>.

Jenny, C., Lee, J. and Tom, B. (2014). *Tourism and Souvenirs: Global Perspectives from the Margins*, Channel View Publications, 205.

Schmoll, G.A. (1977). *Tourism Promotion*. London: Tourism International Press.

Sims, R. (2009) Food, place and authenticity: Local Food and the Sustainable Tourism Experience. *Journal of Sustainable Tourism*, 17(3), หน้า 321-336.

Swanson, K. K. and Timothy, D. J. (2012). Souvenirs: Icons of meaning, commercialization and commoditization. *Tourism Management*, 33, หน้า 489-499.

Tourism Western Australia. (2009). **Five A's of tourism**. Australia: Tourism Western Australia.